

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Πρωτ. III, 59/1970*

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Γεννυφως - Φεβρ. 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). **Κοκκινιά**.....
(παλαιότερον ὄνομα: **Κοκκινίτσα**), Ἑπαρχίας **Φιλιατῶν**
Νομοῦ... **Θεσπρωτίας**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Μ. Η. Λιῶν**
Ἀ. Χ. Λλευς..... ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Κοκκινιά-Φιλιατῶν Θεσπρωτίας**
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... **Τέσσαρ' ἔτη**
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Τ. Λῶν**· **Ἰωάννης**... **τῶ**.....
..... **Βασιλείου**.....
ἡλικία... **53**..... γραμματικαὶ γνῶσεις **Δ' Δημοτικῆς**...
..... τόπος καταγωγῆς **Κοκκινιά**...
Φιλιατῶν.....

β) **Ν. Γ. Γεωργίου Ἰωάννου**... **56**... **Δ' Δημοτικῆς**
Κοκκινιά Φιλιατῶν

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; **διὰ σποράν... ἕδωκ. οἱ ἄγροί.. καὶ διὰ βοσκήν αἱ ἀμαλίες καὶ κοινότητες**
ἐντάβει.
Ἐπ' ἤρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; **ὄχι**.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... **ἐν... Κοκκινιά... ὠρεωδω**.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; **τὴν διατηρεῖ ὁ πατὴρ καὶ τὴν διένειμάν**
μετὰ θάνατον.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... εἰς ἀμφοτέρας

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ν.αι.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με δολόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

... δ. ἐν ὑπαρχοῦν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;) ... εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγνῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... δ.χι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου πρὶ ἐπὶ ἤγειραν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Μ. ἐρος. τῶν νέων. ἐπὶ ἡγεῖται. καὶ κληρονομ. αἱ δὲ νέαι. ἐπὶ τοῦ χωρίου.

β) Ἐπὶ ἤγειραν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. ν.αι. ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... ἐκ τῶν ἐργαζομένων. τεχνιτῶν

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

...Μ.ἐ.ζωϊκὴν...δ.ι.φ.κ.ε.κ.

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1946.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...?Α.ω.δ.τὸ'ε.κ.α. 1946.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

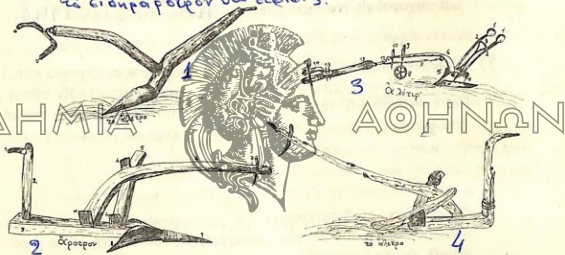
1. χειρολαβὴ 4. σὺν.δ. 7. κύριος εὐρύς 10. Μ. πονυχίς
2. παδάρι ... 5. θ. γίνα ... 8. ρ. ν. θ. κ. ε. θ. ...
3. ἔκρηξις ... 6. θ. ω. δ. η. ... 9. λεωπότερος εὐρύς.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... Δ. ἐ. ν. ὠ. α. ε. χ. ε.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ὠ. χ.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...².....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ...^{19.65}.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ^{οἱ ἱερεῖς οἱ χωρικοὶ}.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα; <sup>ἢ ἡ τοῦ 4, εἰς μέραν χρησιμοποιοῦν
 τὰ εἰρηρότρον ὡς εἰς 3.</sup>

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ^{χειρολαβές}...6. ^{βύρτης}.....11. ^{ἐνδετήρησις}
 2. ^{πόδια}...7. ^{ἀνέτροι}...8. ^{ἐνδετήρησις}
 3. ^{ἐνδετήρησις}...8. ^{τροχός}.....13. ^{ἐνδετήρησις}
 4. ^{ὄδρηγος}...9. ^{ρυθμιστής}...14. ^{ῥυθμίζων}
 5. ^{πιεστήρ}...10. ^{ρυθμιστής}...15. ^{ῥυθμίζων}

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕψ. ἀριθ. 1. εἶναι διὰ τῶν περὶ εὐθείας ἀγρῶν.
Τὸ ὕψ. ἀριθ. 2. εἶναι διὰ τοῦ κεντρικοῦ ἀγροῦ....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; τὸ σχῆμα τῆς

Ενώπιον εἶναι ὁρθογώνιον παραλληλγραμμοῦ

6) Ήτο (ἦ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, Λα. 50.20

- 7) Ἐργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἁρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἄριδι, ἄρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

6. Η ΕΦΑΡΤΙ, ΟΡΕΔΟΝΙ, ΚΡΥΦΑΝΙ, ΣΥΛΟΜΑΙ...

ρυνι ἢ ξυλοφάει (ἀρνάφει)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. μόνον. βοές. εἰς μέραν. ἵπποι. ἢ ἡμίονοι
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν ; Διὰ τὸ ὄργωμα ἐχρησιμοποιοῦντο δύο ζῶα
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ὁ ζυγός. εἶναι ἀναγκαῖος

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). Τὰ μέρη τοῦ ζυγοῦ ἦσαν. ὁ ζυγός, ζεύλες.

Λοιπὰ, τινὲς εἶδη ἢ εἰδή, εἰς ἀνάγκην

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. μ

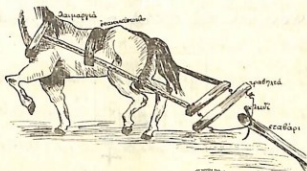
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Εἰς τὸν τόπον. ὁ ἀρότρον. τινὲς εἶδη ἢ

Λοιπὰ

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; —

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; —

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Διὰ νὰ προσδεθῇ ἓνα ζῷον
ἐκ τῶν κατωτέρων: 1) λαίμαξιά, 2) αὐτοκίδιά, 3) ἀγκιστρὲς

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὠργωνε παλαιότερον ἢ ἐν ἡμῶν. Ἰδιοκτῆς. ἢ ἐν δυνάμει. ἢ ἐν πλῶν. ἢ ἐν γούρ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πὼς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). ~~Στοιχ.~~ Στοιχ. δ' οὐ βόας ἐδ' εἶπον
τὴν ψυχάν' ἐπὶ τῷ τραχήλῳ· καὶ ὠρεθ' ἔδειξαν τὸν ἄροτρον
ἐμὲ τῷ τελευσέει.

2) Πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. ματὰ...
τὸν ὡς ἄνω τεύχος αὐτοῦ. βλ. α......

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

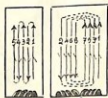
Ο. γεωργὸς κατὰ τὸ ὄργανον διὰ τὸ ζῶον
 καὶ σχοινίον ἀρραβύνη διὰ τὸν ἑαυτοῦ
 ἡ δὲ δυνάμει καὶ τῶν ἑαυτοῦ

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὅργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..τὸ φαιαιότερον ὄργωμα ἐγίνετο ὡς τὸ σχεδία-
γραμμα α'.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..ἐπικύρουν ὡς τὸ σχεδίαγραμμα β'.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοῦδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.) ; Ἡ εὐκαρία γίνετο καὶ ἐν τῇ σπορῇ.....

..ἐν τῇ σπορῇ.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἡ σποριά) ; μετὰ αὐλακιάν ; ..αὐτὴ.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; ..ἐν τῇ σπορῇ.....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωμάτων (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..Μετὰ τὸ εἶναι ἀνάλογον μετὰ τὴν διαμέγεθρον...
..τῶν ἐδάξεων.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *ἐν τῷ κρηάτων ἔργῳ καὶ ἐν τῷ ἐν*

..ἐκδορᾷ.. πλεονάζει.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν ἐκδορᾷ τῶν....*

*..ἀνημεριανῶν. ἐγίνοντο τρεῖς ὀργώματα ὅτε
..ἐκδορᾷ τῶν.. διβόλισμα καὶ γύρισμα καὶ ἐκδορᾷ
..τῶν ἀνημεριανῶν.. διὰ τὴν ἐκδορᾷ.. Σκευὴ μέρων
..μὲνον.. ἐκδορᾷ.....*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Διὰ τὸ φύτευμα.. ὀργώματα μετὰ τὴν σπορὰν..
..καὶ ἐκδορᾷ.. ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν σπορὰν..*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

..μετὰ τὴν σπορὰν.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὴν κριθῆν.. ἕνα, ἀραβοσίτου..*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Ἐκδορᾷ καὶ ἐν*

..μὲνον.. ἐν.. ἐκδορᾷ.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

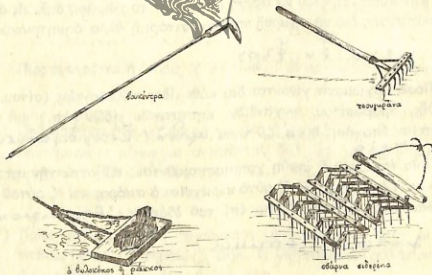
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *μετ. π.χ. ζύστρα* ..

... βουκέντρος

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *βίνεται βουκέντρος*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *βίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα* ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Η. Ζαΐμης .. Ε. Ν. Α. .. Ε. Δ. Ν. .. Τὰ ἐκτελούμενα
ὡς ἐξ ἑλ. 2

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ὁ θωρηχάτης καὶ τ. θωρηχτής καὶ εἶται ἡ ἐν-
φορὸς ἢ μέρις ἢ οὐδὲ ἢ ἀδελφοί

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ..

οἰωσι. τι. τι. καὶ ἄγροι. ἐφ' ἔρπονται καὶ τριφύλλι.
ρ. ὁ. τι. ἢ σανόν. δέν. ἔρω. φρον

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ..

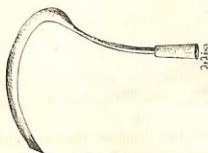
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.....

.....

.....
 *ΧΑΡΑΧΕΙ ΚΑΙ ΓΗΡΕΥΑ ΖΗ. ΧΡΗΘ.ΚΑ. ΘΕΟΚΛΕ
 ΘΡΕΩΝΗ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μ.ε. κόσσελ.

- 3) 'Η λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 διὰ τὴν μέεσα ὁμοιή διὰ τὴν ὀδοντωτήν.....
 ὀδοντωτή.....

- 4) Πώς ήτο κατεσκευασμένη ή χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ή φωτογράφησατε αυτήν). Ό σιδηρούς σκελετός πώς έλέγετο;.....
 Η. Χειρολαβή έργο. Ή. Σ. Ψάλλ. Δέν. Ψάλλεχ.
 ... Ή. Χειρολαβή. Ή. Χειρολαβή.....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) Ἡ Βιομηχανία

6) Ὡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θρηισμός με τὰς
 χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
 ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῶων
 (τῆς ρόβης κλπ.) . *Μάλλον... ὁ Χίλος... ἔλα... ὁ... τῆς...
 ... Χεῖρας... ἐκρίζωσης... ὡς καὶ ἡ φασκή... .*

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικαλὶς κλπ. Ἐθερίζοντα καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὕψος αὐτῶν καὶ ἐδάφους 0,20 μέτρα.

- 2) Οι στάχτες που έμεναν (ή μένου) εις το χωράφι μαζί με την ρίζαν μετά τον θερισμόν πώς έλέγοντο (ή πώς λεγονται).

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; .. οἱ ἴδιοι. οἱ θερισταί. καὶ ἂν
δέξων.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δράγματα
ἡνωθῶντος τοῦ νο. ὅρδια ἀνα' δέμα μεζιν's..
εζείχως εἰρὸς κα' ἐπαίνω..

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Δεμάτια ἢ ἀγκυλές ἢ χερσόβοτα*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Οἱ θερισταί ἔρχονται ἀπὸ τῶν περὶ...
οἱ ἰδιοκτετατοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πῶς ἡμειβόντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὰ ἡμερομίσθια ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

ἔχον ἑχρηκεῖς καὶ αἰώλια μόνον μὲν ἀπὸ...
λαγμά. εἰς γὰρ εἶδος

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἄνδρες ἐχρηκεῖς καὶ αἰώλια μόνον μὲν ἀπὸ...
ἰδιοκτετατοὶ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο προσοχή. πρὸς τὴν ἡμέραν ἢ μῆνα
... τῆς ἐβδομάδος

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν

ἄσματα τῶν ἱερέων
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἀφήνουν τὸ

ἀκαταρτισμένον τμήμα τοῦ χωραφιοῦ.

καὶ ὁ θεριστὴς εἴχεν τὰ μέρη τῶν

ὡρῶν ἀνατολῆς
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Δὲν ἦτο σταθερὸν

ὡρὴ καὶ ἡμέρα ἀμνημον. τὰ χερσὶν αὐτοῦ

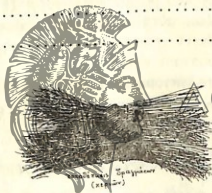
καὶ τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ ἐξ ἡμετέρας ἀπὸ

τῆς καιρῶς ἐκδόμας ἢ ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν
τῶν δερισταδῶν ἢ ἀπὸ τῶν ὡρῶν χιμερῶν ἢ τοῦ
τοῦ ψυτῶν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο αὐτῶν. ἔλαβον τὸ
ἐκτὸ χεράκιον. ἐκείνῳ εἰς ἑξῆς μὲ τὸν...
σταύρον πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ τὸ ἐδέονεν
μὲς ἐκείνου. ὅτι ἐκτετακτοῦσαν καὶ
ἐξῆς ἐργασίαν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια συνεκεντρώνοντο εἰς
μέρος τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐποποθετοῦντο...
εἰς ἐκείνῳ ἢ δημοσίᾳ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Παράτα ἐλ
τὴν κοινότητα ἔβαλε μένον τὴν ἐλ. γούρας
καὶ τὴν ἑξωφρον. τοῦ. γ. ἐλ. σ. οἰ. εἰ. οἰ. ἢ. με. εἰ. οἰ. οἰ.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *μ. ἐ. ε. α. λ. εἰ. τ. ρ. ι. καὶ. ἦ. το. ἑ. οἰ. οἰ. ἢ.
ἐ. ν. α. ρ. ἐ. ρ. οἰ. μ. ἐ. δ. ὡ. α. δ. ὡ. τ. ι. α. α. ἂν. δ. ι. ἐ. λ. ι. ...
καὶ. ἂν. οἰ. τ. ὡ. ἂ. λ. οἰ. ἔ. ἦ. χ. ε. ρ. α. α. ἡ. α. ρ. α. τ. ε. ὡ. ἡ. α.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *ἐ. ε. ν. ἡ. δ. ἡ. φ. οἰ. ν. α.
τ. ρ. ἐ. μ. οἰ. ν. τ. ὡ. α. ρ. ε. ἂ. χ. ρ. οἰ. τ. ὡ. δ. οἰ. οἰ. οἰ. ἔ. φ. αἰ. ρ. οἰ. ν.
ἂν. οἰ. τ. ὡ. ἂ. λ. ὡ. ἡ. ι. καὶ. τ. ὡ. ἔ. ρ. ρ. ι. χ. οἰ. ν. ἐ. ἡ. χ. οἰ. ρ. ι. α. ὡ. δ. ἡ. ι. καὶ.
τ. ὡ. ἂ. ἡ. ἂν. ἂν. τ. ὡ. ἂ. ἡ. α. φ. οἰ. ν. ε. τ. ἡ. β. ε. ι. α. δ. ἐ. ν. δ. ἡ. ρ. α.
ε. τ. ἡ. ν. ἂ. γ. ρ. ὡ. ν.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.); *ἐ. δ. ε. ρ. ἡ. ε. ἔ. το. ρ. ἐ. δ. ῥ. ἡ. ὡ. α. ν. ἡ. ἡ. κ. ὡ. ὡ. ὡ. α. ν. ἔ. ὡ. ἂν.
ἐ. ὡ. ἔ. τ. ρ. ὡ. ε. τ. ὡ. ἔ. δ. α. κ. οἰ.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

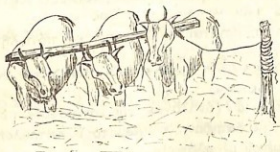
- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Μετὰ τὸ μέγιστον τὸ ἀφανέστατον*
β. κρῶς ἐφ' ὧν ἐστὶ γυνὴ καὶ τὸ ἐβόρειον.
ἐν χρεταφωδῆμας ἢ ἀλῶνις.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
τὰ άλωνι. ἐν ἐκνήδω. ἕνα ἢ δύο. ἀέ μία
ὠρεφιοχὴ καὶ συνεκεντρώνοντο. ὅλα τὰ βω-
ρετὰ χύρεα καὶ ἀλῶνι ἐν δημοσίᾳ.....
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τοποὺς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *ὅ. τὸ βωρ.*
ἢ γινέτα θεμωνιάστρα ἢ δὲ τὸ βωρὸς ὑμῶν
κατὰ βωρεῶν.....
- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλωνι; *ὡς ἤρχε ἀλῶνι....*
καὶ ἐκεῖ ἐγίνετο ὁ χωρισμός. τῶν μαριωνῶν
ἀπὸ τὰ ἄχυρα.....
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *ἐν τὴν βοάχην. μὴδ. ὠρεφιο-*
χῶν. διὰ καὶ ἐν τῶν ἄχρεα. πρὸς μαθῶρι-
γμα τῶν μαριωνῶν ἀπὸ τῶν ἄχυρον.....

ἔτοιμας εἶναι καὶ ἀποδοῦναι αὐτοῖς καὶ ἐν ἡμέρᾳ
τοῦ ἐκείνου ὡς καὶ ἔγωγε μὲν τοῖς ἑσπέραις
ὡς καὶ ἐν ἡμέρᾳ...

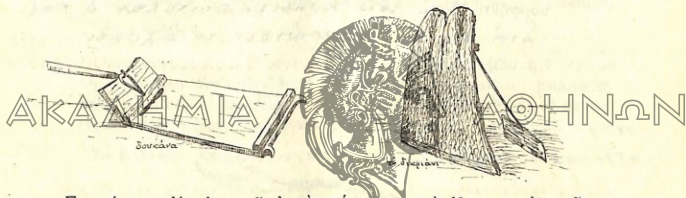
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοὶ ποιοῦνται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιστου ἐξυλίου στύλου, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
στρουλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτως νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

9. Ἐξήλθεν ἡ ψαλμὸν καὶ ἔδειξεν τὸ ἄκρον
ἔως τοῦ ἔξουτου καὶ τὸ ἄκρον ἔδειξεν τὸ ἄκρον

- 20 —

τες και σχετικῆς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). τὰ βῶα εἶχον
 κραιβερᾶνες. καὶ τὰ ἐκ αἰκί. τὰ δὲ εἰς αὐτὰς. ἦτο δὲ φένιν
 ἰσθμίων. καὶ ἐκ αἰκίων. τὰ δὲ ἄλλα. εἶχον. ἐκ αἰκίων
 καὶ. μί. τὰ γύριον. ἔφαθ' ἔξω. ἔξω. τὸν.
 .. ἔξω.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκᾶνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

τὰ βῶα εἶχον κραιβερᾶνες. καὶ τὰ ἐκ αἰκί. τὰ δὲ εἰς αὐτὰς. ἦτο δὲ φένιν
 ἰσθμίων. καὶ ἐκ αἰκίων. τὰ δὲ ἄλλα. εἶχον. ἐκ αἰκίων
 καὶ. μί. τὰ γύριον. ἔφαθ' ἔξω. ἔξω. τὸν.
 .. ἔξω.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει μὲ τὴν ἀνατολὴν
καὶ πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοικράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): καὶ πῶς χρησιμεύουν διὰ τὴν ἀλυσιν.....

διὰ τὴν ἀλυσιν τῶν δένδρων τὰ ἄχυρα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

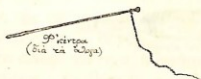
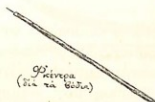

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχυν ; .. καὶ

- 14) Ὅτε ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)· νῶτερε
ρ. ἀκέρ. ο. β. καὶ ἐν καὶ ἄλλων. ε. κανι. (κακὸν
βινω).

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . τοῦ ἄλωνιου ἐλάγετο.....
 . ἑξήκοντα .. Μόνον .. δύο .. ἑξήκοντα ..

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

.. ἐλάγετο .. παχιοί ..

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνισταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν . ἔλαβον

.. εἰδικοὶ .. ἄλωνισταὶ καὶ ἐλάγοντο .. ἄλωνισταὶ ..

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

.. ἔλαβον .. ἐλάγωντο .. με .. ἔλαβον .. καὶ .. με ..

.. ἔλαβον .. καὶ .. ἔλαβον .. καὶ .. ἔλαβον ..

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πλάτος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ..

.. ἔλαβον .. καὶ .. ἔλαβον ..

.. ἔλαβον .. καὶ .. ἔλαβον ..

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. ὦσον δὲ χωρὶς ἢ ἐν.....

ἀγρὰν ἢ ἐν ὁμίαν.....

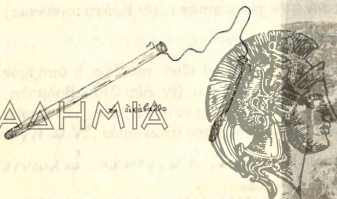

κοπανοὶ σιτοφυλάκιοι

ξύλο κομμένο γὰρ τὸ κοπάνισμα
μετὰ ἀγρὸς δημητριακῶν..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελαμβάνον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ὦσον δὲ χωρὶς ἢ ἐν.....
ὠσὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ ἐν.....
ὠσὶ ἀγρῶν μετὰ ἀγρὸς δημητριακῶν.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

? Εἰς τὸν ἀχὺρ ἔχεται ἑὶς ἄλλος ὅπως ἀχέεται
 Εἰς τὸν ἀχὺρ ἔχεται ἑὶς ἄλλος ὅπως ἀχέεται

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ξύλων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ; **ναι**

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; **Ο. Β. Α. Ε. Λ. Α. Λ. Ν. Γ. Ε.**

**ΜΑΥΡΑ ΜΑΡ. ΜΑΤΙΑ Μ.Ι. ΤΑ Χ. Ρ. Ν.Ι. ΤΑΝ. ΜΟΥΛΑ
 ΡΟΥΔΑ Μ.Ν. ΦΑΧΑΡΑΤΟ. Κ.Λ. ΤΡΕΙΣ ΤΑΙΡΑΙΕΣ
 ΤΕΤΕΡΑΙΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ**

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **1968. Οὐδὲ ξέχω**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. **ΠΑΧΟΣ. ΤΟ. ΕΥΝΕΚΙΣΤΡΕΥΝΑ Μ.Ι. ΤΟ
 ΤΙΣΦΑΝΙ. ΝΙ. ΧΙΤΑ. ΕΙ. ΜΑ. ΤΕΙ. ΜΑ. ΝΙ. ΜΑ. ΕΥΝΕΚΙΣΤΡΕΥΝΑ**

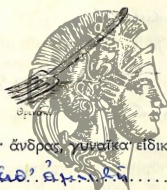

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *ἔ.θ.ο.β.α.κ. . το.*

474 p. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφῆσατε τοῦτο.. τὸ ἀνέμισμα ἐγίνε-
το μὲ τὸ .. τριμαῦλι, ~~καὶ~~ τριμαῦλι, καὶ φτυάρι
καὶ .. κινναβίον, ὥς τὸ ἐμπονιζόμενον.....

AKAΔHΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχνῶ ἄνδρας· ἐπ' ἀμοιβῇ.

4) Πώς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δευτέρον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἐλέφαντο. Κόντυλα καὶ τὰ ἀποχωρίζαται μετὰ τοῦ καρποῦ καὶ μετὰ τὴν φουμάδα.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο ... *Δ. εν. Σ. γ. Ν. ε. λ. ο. υ. ζ. η. θ. ς. ε. ς. ι. ς.*

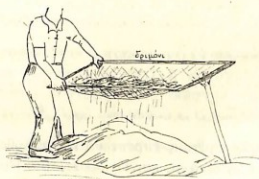
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο διὰ τὸν δριμόνι.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

.....

.....

.....

.....

.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ἔχεται ἐξ ἐξ. σταυρὸς . . . καὶ τὸ μέγεθος ἐκ γυναικῶν . . . εἰς εὐχρηστικὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

.....

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

.....

.....

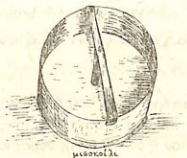
.....

.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλῳνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλῳνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἔφαρνε. τὸ
δέναιτο. ὁ. ἔφαρνε καὶ τὸ μετρεῖν με...
...τὸ παπαδί. (μαλακία παλαιά... ἀφ' ἑκτον...
...ὠϊτρεα? ἔφιν τὸ κ. μόντι... ..

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιότικο, ναι

β) τὸ ἀγροφυλακιότικο, ναι

γ) τὸ γυφτιότικο, ναι

δ) τὸ ἀλωνιάτικο, ναι

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) . Μὲ τὸ τὸ μετρεῖν με... ..

...παπαδί... ..

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) . Εἰς τὸ οἶκον καὶ ἐντὸς οἰκίας

...ἐντὸς οἶκου... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; Τὸ ἄχυρα τὰ ἁφ' ἑαυτὴν
... θανά... ἄχυρῶνα...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερτισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους ἐγένετο
ἡ διαταγὴ ἀπὸ τοῦ καὶ υἱέρος βασιλῆος...
μὴ εἰσέρχουσι πρὸς...

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, τὸ ὅποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

11
OXI

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόρον κατὰ τὴν ἀποκριὰς.....

Εἰς ποίαν ἡμέραν, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *ἰ. Ζαΐθου*
ἰ. τὴν βράδυν καὶ Κυριακὴν βράδυν μετὰ τὴν
3.0 ὥραν καὶ εἰς τὴν κλῆτρον τοῦ Χωρίου....
(Συμβολήρι.)

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
 ..ἀλαούγια.....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...
...Ζα' παιδιὰ ναί· ή έχασα· δι· ή λικιωμένοι

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἀν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; Τὰ εὐχρηστῶντων
καὶ φαιδρία αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ἐξ αὐτῆς.
ἐξ αὐτῆς καὶ ἄλλων καὶ καὶ ἑτέρων καὶ φαιδρία αὐτοῦ καὶ

3) Πώς γίνεται η συγκέντρωση των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)
Τα παιδιά φέρνουν τα αίματά και οι
αίμοκυττα τα δίδουν. Οι κυττα μορφοί
κάνουν από ένα...

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, δοξασίαι, εσώματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα. Ήρηνετο. Χορεύει. Τύφει
... εὐχὴ... καὶ... χορεύει... εὐχόμενα... ἄλματα
... Στὸ... ἄνθρωπος... ἔρχεται... βοήθεια)
... καὶ... χορεύει... πᾶσι... πᾶσι... πᾶσι...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)
 Ἐλάναντο χοροὶ καὶ πηδῶντες αὐτῶν...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

...εκαίαντα... μάνον... ζύλον...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

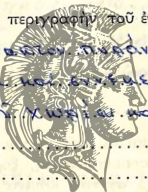
W.X!

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὰ ἡμέδια ἡρώτων πικρὰ ἐκτενέσσονται...

Τὴν ἀποδοξίναν καὶ ἐνέταξεν ὡς τοιοῦτον ὁ

1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΘΡΟ ΠΡΩΤ. 26

ΔΙΕΚΠ.

Πρός

τόν κ. 'Επιθεωρητήν Δημοτικών
Σχολείων Φιλατῶν

εἰς Φιλιᾶταις

Θέμα: 'Υποβολή ἐρωτηματολογίου.

"Εν Κοινωνίᾳ τῇ Ι4-2-1970

Δακρύων τὴν τιμὴν νὰ ἐπανυποβάλω
ὁμῶς ἐρωτηματολόγιον διὰ γεωργικὰ
καὶ ἐργαλεῖα καὶ κατ' ἔθνημον πυρᾶς
συμπληρωμένον.

Βέβαιος

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ